

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník IV.

Marec 2006

Duchovný život

Milí čitatelia, drahí farníci

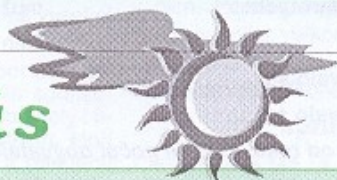
Dnes množstvo inštitúcií skúma, čo má najväčší vplyv na človeka. Zaisťuje by sme sa zhodli spoločne, že je to predovšetkým televízia. A práve televízia venuje veľký priestor rozličným nadľudským bytostiam a armádam mimozemšťanov, ktorí prichádzajú na našu planétu.

Veď kto z detí a mládeže by nepoznal také postavy ako je Batman alebo Terminátor. Dokonca rodičia kupujú deťom aj napodobneniny ich oblečenia. Okrem televízie majú tieto bytosti svoje miesto aj v literatúre a v rozličných komiksoch. Niekedy je človekovi veľmi smutno, keď vidí, ako biblické príbehy blednú popri týchto hrdinoch. Naozaj, deti a mládež dnes netúžia napodobňovať Ježiša. Obchod neponúka rodičom, aby kúpili deťom oblečenie aké nosil Ježiš. Ponúka im oblečenie Batmana a Terminátora. Je smutné, že dnes veľa kresťanov nevie povedať, aký zmysel má pre nich Ježišovo zmŕtvychvstanie, ale sú uchvátení novodobými mýtami podobnými z čias gréckej a rímskej kultúry. Avšak fakt, že mnohí z vás budú prítomní na veľkonočnej sv. omši v kresťanskej spoločnosti prežijete Veľkonočné sviatky, svedčí aj o tom, že živý Ježiš Kristus má pre nás väčšiu cenu ako vymyslení televízni hrdinovia.

Musíme však znova prežiť a uveriť veľkonočnému posolstvu sv. Pavla. Ono znie: "Bratia, s Kristom ste vstali z mŕtvych, preto hľadajte,

pokračovanie na str. 4

Slnko v nás

Zima je krásna. A tá tohoročná bola obzvlášť bohatá na množstvo snehu a riadny mráz. Ak to vydržali naše strechy a vodovody, tak sme z nej mohli mať radosť a užij si ju plnými dúškami. Ale, ako sa vraví, všetkého s mierou. A je najvyšší čas na jar. Na teploty nad nulou, na prvé kvety, na slniečko, na vtáčiky. S operencami to bude tento rok problematické. Bude treba byť viac opatrný, aby sa vtáčia chrípka udržala mimo ľudí. Netreba podceňovať varovania odborníkov a správať sa ostražito.

Ale, aby sme skončili optimisticky. Želám Vám, aby ste si užili najkrajšie ročné obdobie v pohode a aby ste sa spolu s prírodou prebúdzali aj vy z dlhej zimy. Nech je slnko vo vás.

Abecedu lyžovanie sme zvládli všetci (strana 5)

Slovo starostu

Začal nám rok 2006

Starosti
so snehom

Chcem vám všetkým po priať veľa zdravia, šťastia a spokojnosti. Tej spokojnosti nie je veľa najmä pokiaľ ide o enormnú nádielku snehu. Táto "biela perina" nám spôsobila a ešte stále spôsobuje veľa starostí. Predovšetkým nám vyťahuje peniaze z vrecka, ktoré musíme zaplatiť za odhŕňanie snehu (veľmi zodpovedne sa tejto práce

zhostil Milan Klabník). Najhoršie je, že už nebol priestor kam sneh dávať. Sem – tam sa priťrafilo, že sneh je natlačený na plotoch. Ak budú z toho závažné problémy, budeme ich individuálne riešiť. Zlý stav je so zachytmi snehu na strechách. Môže dôjsť k úrazu osoby, ktorá sa v danom priestore pohybuje a tiež k poškodeniu majetku najbližších susedov. Každý občan je povinný mať záchyty snehu a tiež ak sneh padne na verejný priestor či k susedovi, znáša všetky následky a je ho povinný odpratať na vlastné náklady. Veľký kus práce s úpravou priestorov najmä okolo autobusových zastávok, kontajnerov, verejných budov, mostov a lávok vykonali naši občania v aktívnej činnosti, za čo im patrí úprimné poďakovanie.

Sneh ešte môže narobiť veľké problémy. Snažíme sa robiť prevenciu pred možnými záplavami a zosuvmi pôdy. Zo strany obecného úradu monitorujeme tok rieky Papradnanky, porozbíjali sme ľad, kde bolo treba a uvoľnili tok. Chcel by som vás požiadať, ak zistíte, že niekde nastáva problém, nahláste to okamžite na obecný úrad, aby sme mohli robiť opratrenia.

Budeme voliť

Tento rok nás čaká celý rad významných akcií. Jednou z nich budú voľby. Najskôr 17. júna parlamentné a koncom roka komunálne voľby. Aj jedny aj druhé sú veľmi významné pre chod spoločnosti, obce i nás každého. Dopredu pripomínam, aby ste dô-

pokračovanie na str. 2

Štatistika roku 2005

Počet obyvateľov k 31.12. 2004:	mužov	1 276
	žien	1 260
		2 536
Počet obyvateľov k 31.12. 2005:	mužov	1 273
	žien	1 265
		2 538
Počet narodených detí:	dievčat	7
	chlapcov	13
Počet zomretých:	mužov	21
	žien	16
Prísťahovalo sa:		43 občanov
Odsťahovalo sa:		24 občanov
Prvýkrát od roku 2000 sa počet obyvateľov zvýšil o dvoch.		

pokračovanie zo str. 1

sledne zvažovali svoj prístup k voľbám, uvažovali, komu dáte svoj hlas a na koho sa v budúcnosti budete môcť obrátiť tak, aby sa vytvárali priaznivé podmienky pre život.

Čo je v našich plánoch?

V tomto roku by sme mali realizovať

- prípravu výstavby druhej 16-bytovky, začať by sa malo na jar 2007 (v tomto roku treba odkúpiť pozemky, pripraviť dokumenty pre výstavbu)
- dokončenie vodnej nádrže (stavnice) podľa dohody s Povodím Váhu a CHKO Kysuce
- pokračovať vo výstavbe vodovodu
- pokračovať v úprave ciest po plynifikácii
- príprava projektu námestia
- dokončenie splynifikovania školskej jedálne
- vybudovanie výťahu do jedálne v materskej škole

a iné.

Peniaze aj z eurofondov

Vlani sme podali projekt INTEREG III.A v rámci prihraničnej spolupráce s mestom Karolinka. Neboľi sme vybraní pre nedostatok finančných prostriedkov (vybrali tri projekty, náš skončil na 4. mieste). Tento rok sme projekt opakovali a uspeli sme. Pridelili nám finančné prostriedky v sume necelých 3 mil. Sk na projekt pod názvom "Turistická trasa Javorník", ktorý bude mať 5 oddychových altánkov, 5 informačných tabulí, 4 prístrešky na studničky, 4 lavičky pri studničkách, vyhladkovú vežu pri Troch krížoch, 4 ohniská, most pod zjazdovkou a ďalšie drobné úpravy. Verím, že tento projekt napomôže zvýšeniu turizmu v našom regióne.

RSDr. Milan Grupáč

Ospravedlnenie

Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudkom o oprave nepravdivých údajov o ochrane osobnosti rozhodol, že starosta obce a redakcia časopisu Polazník sú povinní uviesť ospravedlnenie tohto znenia:

V obecných novinách Polazník ročník III. marec 2005 boli v rubrike "Slovo starostu" v súvislosti s článkom Ako pokračuje kauza lyžiarske vleky uvedené údaje "... máme zaplatiť 200 000 Sk a súdne trovy p. Kráskovi za požičanie kotiev...". Tieto údaje nie sú pravdivé, poškodzujú dobré meno pána Karáska, nakoľko pán Karásek nie je v žiadnom spore s obcou Papradno a obec Papradno mu nemá zaplatiť 200 000 Sk a súdne trovy za požičanie kotiev. Starosta obce Milan Grupáč týmito nepravdivými údajmi zasiahol do práv p. Karáska, poškodil tým jeho dobré meno a za uvedenie takýchto nepravdivých a poškodzujúcich údajov sa p. Karáskovi ospravedlňuje.

Vo zvyšku súd zamietol návrh na zaplatenie 200 000 Sk za nemajetkovú ujmu p. Karáska. Starosta obce poukázal na to, že je pravdou, že publikoval svoje vyjadrenie v súvislosti s problémami, ktoré sú už dlhé roky v obci Papradno a ktoré spôsobujú problémy obyvateľom a nepodarilo sa ich vyriešiť. Priznal, že spravil chybu v tom, že p. Karáska menoval ako občana a nie ako štatutárneho zástupcu telovýchovnej jednoty. Mal za to, že za toto sa p. Karáskovi dostatočne ospravedlnil a v celom rozsahu žiadal zamietnuť nemajetkovú ujmu poukazujúc na to, že p. Karáskovi nemohla vzniknúť.

RSDr. Milan Grupáč

Diamantová svadba

Tohoročnej diamantovej svadbe manželov Zboranovcov predchádzal manželský sľub vernosti, ktorý má v matrike písaný dátum 20. januára 1946. Vtedy Otília (rod. Duraiová) a Alojz Zboran vykročili spoločne na cestu životom. Toho roku si pripomenuli toto vzácné, diamantové jubileum.

K tichému šťastiu netreba viacej, len malý domček, my dvaja v ňom, aj trochu lásky, aj trochu práce, veď nie sú žiadne zázraky v tom.

Zlatá svadba

Manželia Anton Hodoník a Albína, rod. Kolkusová slávili 7. januára zlatú svadbu po 50 rokoch spoločného života.

Oslávenci milí, želáme vám zdravie, šťastie v tejto chvíli, by ste v láske dlho medzi nami žili.

Usporiadanie pozemkov

Obec Papradno oznamuje občanom, že termín pre usporiadanie pozemkov v k. ú. obce Papradno je do septembra 2006 podľa súčasnej legislatívy.

Ak sú pozemky v katastri nehnuteľností vedené ešte na vlastníkov, ktorí sú nebohlí, je potrebné uskutočniť po nich dodatočné dedičské konanie.

Žiadosť je potrebné podať na okresný súd v mieste zomretia nebohleho.

Žiadosť musí obsahovať náležitosti v zmysle platného zákona ako sú: žiadateľ, údaje o nebohom, upresnenie majetku, adresy dedičov, hodnotu majetku. K žiadosti je potrebné priložiť kópiu pôvodného dedičského konania alebo úmrtný list, kolok.

Občania, ktorí doteraz nepodali túto žiadosť o dodatočné prejednanie dedičstva alebo sa chcú informovať ohľadne jej podania, popri prípade upresnenia majetku môžu tak urobiť na obecnom úrade v Papradne od 27. 3. 2006 v stránkové dni pondelok, stredu a piatok alebo telefonicky 042-4393 275.

Obecný úrad Papradno žiada občanov, ktorí v blízkej budúcnosti majú záujem o stavbu rodinného domu mimo súčasného intravilánu obce, aby túto skutočnosť oznámili v termíne do 30. 4. 2006 na obecný úrad J. Dzurjaníkova za účelom rozšírenia schváleného územného plánu obce.

Matričné okienko

★ Víťame vás

Šimon Chodúr	15. 12. 2005
Daniel Bašteck	21. 12. 2005
Martin Burdej	11. 1. 2006
Matúš Žilínčík	16. 1. 2006
Diana Žilínčíková	4. 2. 2006
Patrik Kaprálik	6. 2. 2006
Denisa Chylková	16. 2. 2006

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Paulína Santusová	2. 1. 2006
Rudolf Ganádik	3. 1. 2006
Štefánia Santusová	25. 1. 2006
Jozef Lacko	28. 1. 2006
Pavol Lališ	16. 3. 2006
Pavol Hromadík	18. 3. 2006

**Masky, spev a klobásky, k tomu dobrá nálada
– to boli naše fašiangy**

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

V roku 2006 obecné zastupiteľstvo zasadalo dvakrát.

- 9. februára schválilo rozpočet pre rok 2006. Položky v ňom sú reálne prehodnotené tak, aby v rámci možností zabezpečovali chod života v obci. Poslanci sa zaoberali aj ďalšími organizačnými úlohami v obci.
- 23. marca sa venovali rozboru hospodárenia obce za rok 2005. Konštatovali, že príjmy a výdavky sú v súlade s činnosťou, ktorá bola vykonávaná počas roka.

Pri rozbere hospodárenia miestneho kultúrneho strediska (MKS) časť nedostatku vo finančnom krytí spôsobilo zaradenie MKS medzi platcov dane z pridanej hodnoty. Nedostatky sú v príjmovej oblasti. Pripravujú sa opatrenia na odstránenie daného stavu.

V našej obci

BOLO

21. januára

POLOVNÍCKY PLES

Poľovnícke združenie Javorník pozývalo všetkých na III. ples. Tak ako po minulé roky – opäť bol na jednotku.

11. februára

RODIČOVSKÝ PLES

Už tradične je to ples na vysokej úrovni.

Riaditeľstvo ZŠ a výbor ZRS srdečne ďakujú štedrým sponzorom, ktorí prispeli do tomboly i financiami, ako aj všetkým, ktorí pomohli pri príprave a priebehu plesu. Tešíme sa na stretnutie o rok na 29. plese rodičov.

13. februára

MAŠKARNÝ KARNEVAL

Žiaci ZŠ Papradno sa tešili na výbornú zábavu a taká aj bola v pondelok 13. 2. Prišlo asi 80 masiek a všetci sa výborne zabavili.

25. februára

FAŠIANGOVÉ DISKO

Členovia ZO Slovenského Červeného kríža v Papradne zorganizovali už tradičnú discozábavu a masky mali voľný vstup. Prišlo ich 50 a prispeli k výbornej nálade.

28. február

POCHOVÁVANIE BASY

Tradičný fašiangový sprievod v maskách začal 12.30 od domova dôchodcov. Pokračoval po celej obci až na Podjavorník. Veselý sprievod privítali vo viacerých domoch, predajniach, pohostinstvách, v kultúrnom dome aj na obecnom úrade, kde ich čakal oddych aj občerstvenie. Do rázneho kroku masiek a pre dobrú náladu hral na harmonike Paľko Michel. Potom zábava pokračovala v kultúrnom dome. O dobrú náladu sa postaral nielen disžokej ale aj päť harmonikárov, ktorí svoje umenie ukázali na spokojnosť všetkých hostí. Basu sme pochovali v rézii našej folklórnej skupiny Podžiaran.

19. marca

JOZEFOVSKÝ PRETEK

Záverečná lyžovačka

Na 3. ročníku Jozefovského preteku v lyžiarskom stredisku Podjavorník (19. 3.) spomedzi 60 pretekárov na prvých priečkach skončili Eva Belášová, Peter Croň, do 18. r. Lukáš Stano, na snowboarde Jakub Lapúnik.

25. marca

POZVANIE K ZELENÝM STOLOM

III. ročník stolnotenisového turnaja o Pohár starostu obce (strana 5)

BUDE

9. apríla

KVETNÁ NEDELA

Na verejnom priestranstve okolo kostola a parkoviska bude tradičný stánkový predaj. Okrem textilu, hračiek uvidíte aj ukážky tradičných remesiel a výrobky z nich. Perníky, košíky drôtené veci, keramika, veľkonočné ozdoby, vajička – niečo z toho iste ozdobi aj váš veľkonočný stôl.

30. apríla

CHYSTANIE MÁJA

Spoločne postavíme symbol mája pred kultúrnym domom.

13. mája

DEŇ MATIEK

Podujatie venované všetkým mamičkám začne v kinosále o 17. h.

14. mája

VÝSTUP NA JAVORNÍK

Podrobnejšie informácie o výstupe zverejní miestny rozhlas.

27. mája

Majáles, ktorý pre mladých aj starších pripraví ZO SČK a Klub turistov a lyžiarov Papradno.

28. mája

PIESEŇ U NÁS

Regionálna súťažná prehliadka dedinských folklórnych súborov.

31. mája

VÁLANIE MÁJA

pre mladých aj starších pripraví ZO SČK a Klub turistov a lyžiarov Papradno.

1. jún

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ

Športovo-spoločenské podujatie v priestoroch školského ihriska poriada ZŠ Papradno.

18. jún

DEŇ OTCOV

1. - 2. júla

80 ROKOV OD VZNIKU TELOVÝCHOVNEJ JEDNOTY

Prvý júlový víkend bude patriť slávnostnej spomienke na 80. výročie založenia telovýchovnej jednoty.

čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha. Veď ste zomreli a váš nový život je s Kristom ukrytý v Bohu.

Tým, že sme boli pokrstení a pobirmovaní, máme bytostnú účasť na Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání. V tom spočíva zmysel Pavlových slov „zomreli ste a „vstali ste zmŕtvych“. Pavol to vyjadril aj inými slovami: „stali ste sa novým stvorením a obliekli ste sa v Krista“. Naša existencia má teda taký rozmer, že náš život s Kristom je ukrytý v Bohu. Je akoby odtrhnutá od tohto sveta a pre „oči“ tohto sveta neviditeľná. Preto až keď sa ukáže Kristus, náš život, vyjde najavo táto skutočnosť. Avšak už tu na zemi musí byť zrejmé, že náš život je s Kristom ukrytý v Bohu. To znamená, že naše ľudské úsilie musí smerovať k tomu, aby sme počas nášho života slúžili veciam božským a nebeským. Je to požiadavka nášho bytostného spojenia s Kristom a zároveň veľkonočné posolstvo. Je to pre nás výzva a zároveň dar zmŕtvychvstáního Krista.

Nebolo by to preto veľmi smutné, keby dnešný svet necítil našu hodnotu a naše povýšenie? Nie je našou povinnosťou, aby sme boli „účinkujúci“ pri šírení posolstva o Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání práve do dnešnej kultúry, ktorej jednu oblasť sme spomenuli na začiatku? Veď napokon prežívame na Slovensku Rok kresťanskej kultúry. V čom teda spočíva naše poslanie, aby sme naozaj pomohli kresťanskej kultúre? Pre šírenia kresťanskej kultúry máme, v duchu dnešného učenia Cirkvi, pôsobiť na troch rovinách.

Prvou je zdôrazňovanie prednosti **osoby pred vecou**. Ľudia vytvorili veľké množstvo vecí, ktoré sú samé o sebe dobré a majú slúžiť človeku. Nemôžu sa však stavať nad človeka, ktorý ich nekonečne prevyšuje. Žiaľ, na konci tisícročia sme svedkami, že sa vytvoril kult vecí. Dnes je pre niektorých ľudí dôležitejšie mať vynikajúce auto, počítačovú zostavu s internetom, domáce kino, videorekordér, mobilný telefón a veľké množstvo iných vecí, ktoré sú pre nich dôležitejšie, ako iný človek. Im venujú celý svoj voľný čas a netužia po komunikácii a pomoci iným ľuďom.

Jedného kňaza pozvali mladí manželia vysvätiť dom. V rozhovore s nimi padla reč aj na finančné problémy. Kňaz sa ich okrem iného opýtal: „Máte už našetrené na auto?“ Manželia mu neodpovedali a odišli do vedľajšej miestnosti. Za chvíľku priniesla mladá mamička na rukách nemluvná a hovorí kňazovi: „To je naše autíčko“. Chápeme, aké je to krásne svedectvo prednosti človeka pred vecou?

Druhou rovinou je zdôrazňovanie prednosti **morálky pred technikou**. Technika sa podieľa na vytváraní rozličných hodnôt pre človeka. Je vyjadrením ľudskej inteligencie, ktorá je darom Boha. Je však jej povinnosťou, aby bola podriadená morálke, Božím zákonom. My dnes z niektorých technických úspechov prežívame hrôzu. Oni spodobili, že ľudia sú vystavení ničivým zbraňam, je ohrozené životné prostredie, pripravujú sa veľké zásahy do genetiky človeka. Strach existuje preto, lebo časť techniky sa vymkla pod morálnych zákonov. Preto rozumní ľudia na celom svete hovoria, že v treťom tisícročí musí po technickej revolúcii nasledovať revolúcia etická a morálna.

Tretou rovinou je zdôrazňovanie prvenstva „**byt**“ nad „**mať**“. Túžba, aby človek žil lepšie, nie je ničím zlým. Nebezpečným sa to stáva vtedy, keď človek nad duchovné hodnoty kladie majetok. Ak za každú cenu musí mať stále viac a viac. Ak človek ide len tam, kde sa viac „sypú“ peniaze. Ak chce človek zarobiť na všetkom, na čom sa dá, či je to alkohol, drogy, pornografia. Preto dnes často rozumní rodičia, ktorí chcú mať zo svojich detí hodnotných ľudí, neraz dostanú otázky trpké od svojich dospievajúcich ratolestí: „Na čo sa dnes učíš? Čo z toho budem mať? Kto má dnes viac peňazí? Azda ľudia s univerzitnými diplomami? Nie! Dnes majú peniaze špekulanti, chytráci, privatizéri, obchodníci“.

Ježiš sa po svojom zmŕtvychvstání zjavoval učeníkom a iným ľuďom. Prázdny hrob a jeho zjav definitívne presvedčili jeho blízky, že vstal zmŕtvych. Od týchto chvíľ začína svetovú civilizáciu ovplyvňovať a formovať zmŕtvychvstání Kristus. Robí to prostredníctvom svojich apoštolov, ich nástupcov a veľkého množstva pokrstených kresťanov. Veľké územie našej planéty boli skultúrňované práve posolstvom o Ježišovej víťazstve nad smrťou. Medzi ne patrí aj naše územie. Mali by sme mať radosť, že Ježiš práve od nás čaká, aby sme v tomto historickom diele pokračovali. Podnikatelia hovoria, že konkurencia je potrebná. Aj my vidíme, že Ježiš má konkurenciu v podobe novodobých výtvorov, ktoré sú produktom chorých myslí. Sú však aj dôsledkom toho, že kresťania nedokážu využiť svoje spojenie s Kristom a svoj život ukrytý v Bohu na formovanie tohto sveta a jeho novodobej kultúry. Preto nám svet ponúka Terminátorov, Batmanov a iné príšery, aby sme sa spamätali.

V našom kostole bude zaznievať radostné Alleluja, radujeme sa, že Pán Ježiš vstal zmŕtvych. Spievajme s radosťou tieto slová. Ale ešte s väčšou radosťou ich prenášajme do prostredia, v ktorom žijeme.

To Vám, drahí farníci, čitatelia, z úprinného srdca žela a vyprosuje Váš duchovný správca.

PhDr. Peter Klech

Spolok pre ochranu ľudí

Vážení spoluobčania.

Obraciam sa na vás s návrhom založiť v Papradne „Spolok pre ochranu ľudí“. Nie, nepomýľla som sa, spolok na ochranu ľudí a nie zvierat. Čo ma k tejto iniciatíve vedie?

Moja, nie ojedinelá, skúsenosť. V dobrej nálade si ráno vykročím, nič netušiace, z bránky a ponáhľam sa na autobus do práce. Možno sa susedom zdalo, že sa nenáhlím dostatočne a mohla by som zmeškať autobus a tak, určite v dobrej vôli, nechali svojich štvornohých miláčikov – vičiak a dva bieli psi bližšie neurčenej rasy – voľne pobehovať po ceste.

Keďže sa nebolo kde vrátiť, tak s hrdinským výrazom v tvári a malou dušičkou spadnutou až tam niekde dole, som sa priblížila k štekajúcej svorky. Možno to bolo priateľské vrčanie, no to som si pri tom strachu nestačila všimnúť. Na moje šťastie sa práve blížil autobus, ktorý túto svorku zaujal viac ako ja a tak som s roztrasenými kolenami a rýchlosťou hodnou maratónca prišla na zástavku.

Viem, že by mi väčšina majiteľov povedala „Veď on (rozumej pes, nie majiteľ) ti nič neurobí“, ale akosi tomu neverím.

A z tohto dôvodu navrhujem založiť spolok, ktorý by ochraňoval ľudí pred túlavými psami (a tiež ich nezodpovednými majiteľmi). Určite ma podporí aj obecný úrad, ktorý by mal na tieto veci dozerať.

Ale keď budem teraz vážna. Majitelia psov sú v zmysle Všeobecného záväzného nariadenia

č. 13/04 o chove, vedení a držaní psov na území obce Papradne zo dňa 5.11.2004 okrem iného povinní:

- zaplatiť miestnu daň
- dať psa zaočkovať
- zabezpečiť, aby neohrozoval iných občanov – tu samozrejme patrí aj to, že bude riadne uviazaný resp. že si majiteľ urobí oploštenie svojho pozemku tak, aby sa pes nemohol dostať von a voľne sa túlať
- pri vedení po ulici musí byť na vodítku a mať náhubok
- ak sa pes pohybuje mimo chovného priestoru musí byť označený známku

Obec je oprávnená za porušovanie povinností ustanovených v tomto VZN ukladať pokuty až do výšky 5000 Sk.

Nechcem sa dotknúť tých zodpovedných majiteľov psov, ktorí sa o nich starajú. Bohužiaľ v Luhoch to platí možno len o polovici majiteľov psov. Tým ostatným je jedno, že sa ich pes túla po ulici a to nie len v noci ale aj cez deň a ohrozuje deti aj dospelých.

Ak máte podobnú skúsenosť obráťte sa s dôverou na obecný úrad, nech sa tento, zdá sa celooberný problém, rieši. -am-

Kuchyňa v škole je už na plyn

Rok po tom ako bola splynifikovaná kotolňa ZŠ, od 13. marca 2006 je zemný plyn k dispozícii aj v školskej kuchyni. Boli napojené dva bojler na ohrev teplej vody, jedna stolička na zohrievanie jedla a jeden radiátor. Keďže ani po viacnásobnom urovaní na ministerstve školstva SR sa nepodarilo získať finančné prostriedky na plynifikáciu školskej kuchyne, rozhodlo obecné zastupiteľstvo na podnet starostu RSDr. Milana Grupáča uvoľniť peniaze z obecného rozpočtu, pretože stav spomínaných spotrebičov už bol v nevyhovujúcom stave.

Vedenie školskej jedálne a vedenie ZŠ ďakujú Obecnému úradu v Papradne za poskytnuté finančné prostriedky. Veríme, že postupne sa nájdu finančné prostriedky aj na výmenu ďalších elektrospotrebičov za plynové. Príprava jedál na plyne je podstatne lacnejšia.

Mgr. Ivan Šípek

Európske jazykové portfólio

Viete čo je Európske jazykové portfólio? Nový pomocník pri učení sa jazykov. Používa sa v mnohých krajinách Európy a od tohto školského roku s ním začali pracovať aj piatci našej školy, ktorí sa učia anglický jazyk.

Európske jazykové portfólio sa skladá z troch častí: jazykový pas, jazykový životopis a zbierka prác a dokladov.

V jazykovom pase si žiaci robia záznamy o sebe, aké jazyky sa učia alebo používajú. Jazykové znalosti a zručnosti si priradia k niektorej úrovni ovládania jazyka. Najnižšia úroveň je A1 a najvyššia B1.

Postupne budú žiaci najviac pracovať s jazykovým životopisom, ktorý informuje o tom, ako sa žiaci učia a čo sa už naučili. Majú možnosť sami prebrať zodpovednosť za vlastné učenie a sami sa aj hodnotiť.

V zbierke prác a dokladov si budú postupne zbierať svoje projektové práce, ktoré považujú za najvhodnejšie, vysvedčenia z jazykových kurzov a diplomy z jazykových súťaží.

Dúfam, že práca s Európskym jazykovým portfóliom bude mať len samé výhody. Prinesie žiakom radosť z osvojovania si cudzieho jazyka a umožní im jednoduchšie, ľahšie a rýchlejšie osvojiť si cudzí jazyk.

Na 3. ročníku stolnotenisového turnaja (25.3.) sa začali súboje pri zelených stoloch o 10. hod.

Trvali šesť hodín a my vám predstavujeme najlepších troch:

Pavol Navrátil, Milan Grbál a Milan Grupáč.

Abecedu lyžovanie sme zvládli všetci

Na zimu sme sa tešili aj preto, že na jeden celý týždeň vymeníme školské lavice za zasnežený svah a poriadne navoskované lyže, aby sme sa niekto naučili abecedu lyžovania a iní, ktorí začiatky už máme úspešne za sebou, aby sme si užili snehu a pohybu na čerstvom vzduchu.

Po netrepezlivom čakaní prišiel vytúžený deň – pondelok 27. február. Pretože zdatní lyžiari spomedzi nás sa dali spočítať na prstoch jednej ruky, lyžiarsky výcvik sa uskutočnil na svahu v blízkosti školy.

Nesmelé pondelkové zblížovanie sa so snehom v priebehu týždňa celkom ustúpilo a v piatok sme už všetci hravo zvládli slalom i zjazd, za čo vďaka našim obetavým inštruktorm - učiteľke Ďurovcovej a riaditeľovi Šípekovi.

Počasie nám prišlo, slniečko štedro rozdávalo teplé úsmevy, zlomeniny a úrazy sa nám vyhýbali. Skrátka – lyžiarsky výcvik sa vydaril a splnil poslanie – abecedu lyžovania sme zvládli všetci.

Siedmici ZŠ Papradno

Kedy bolo super veselo?

Práve na Valentína, 14. februára toho roku, bolo v našej materskej škole v Papradne super veselo. Všetky detičky sa akoby švihnutím čarovného prútika premenili na princeznú, žabky, turkov, či hokejistov. Masky na fašiangovom karnevale sa zvíťali v tanci, súťažili a spievali. Odmenou im boli sladkosti a vymaľovávky.

Náš karneval

V zime deti poteší Mikuláš, potom Vianoce, niektorých aj polročné vysvedčenie a po ňom už čakajú na karneval.

Aj naši žiaci sa ho dočkali. Do krásne vyzdobenej sály KD sa 13. februára zišli všetky deti našej školy, aby školské vyučovanie zamenili za zábavu, súťaženie a tanec. Všetkého si užili do syta. Spolu sa zabávali mačka so psom, ježibaba s princeznou, Janko Hraško, mníška, cigánky, vodník, šašo, gitarista, sestrička, kovboj, Indián, malý Mirko. A aby sa zábava nevymkla z rámca slušnosti, na všetkých starostlivo dozoroval policajt. Za námahu, ktorú vynaložili masky pri príprave kostýmov, boli všetky odmenené sladkosťami.

Porote sa najviac páčili mníška, Japonka, noc, šašo a policajt. Nakoniec sa všetci svorne zhodli na tom, že karneval by nemal byť iba raz do roka, ale aspoň raz mesačne.

Čo nám deti v materskej škole natárali?

Učiteľka: To tričko sa ti nedá vyzliecť!

Dieťa: To preto, lebo mi tato spravil hrubú hlavu.

Učiteľka: Dnes má pohreb pápež Ján Pavol druhý.

Dieťa: A to mu bude kopat jamu Lečko?

Učiteľka: Kde si bol včera?

Dieťa: U logopédky. Ale už tam nepôjdem. Ja si jazyk obracať nedám.

Dieťa: Čo je v tej polievke?

Učiteľka: to je kmín.

Dieťa: Pani učiteľka, má kmín nohy?

Učiteľka: Čo máš v hlave?

Dieťa: Vlasy.

Učiteľka: A ešte?

Dieťa: Špinu.

Učiteľka: Na obed máme kuraci paprikáš a kolienka.

Dieťa: Šak je vtáčia chrípka. To musíte variť asi dve hodiny!

Prešmyčky:

- Dám si to na zástavku (výkres na výstavku).
- Ulož ten šampión (šampón).
- Ja pôjdem na čudo (džudo).
- Vybil som si na okuliarech okno (skličko).
- Ja som vychladnutá (prechladnutá).
- Učiteľka je na pohrove (na pohrebe).
- Som chorý a musím jesť sedlo (sadlo).
- Náš Miloš si zlomil tri ruky a dve nohy.
- Ja viem, prečo si riaditeľka. Lebo nosíš okuliare.

Umelecký rezbár

Ján Kukurdík

ponúka

Rezbárske práce

- poľovnícké motívy
- kresťanské motívy
- ľudové motívy

Papradno č. d. 722

Smer č.: 018 13

Spomienka

Kto žije v našich srdciach, ten neodišiel.

Dňa 6. februára uplynulo 10 rokov od chvíle, čo sme sa naposledy rozlúčili s otcom, starým otcom, svokrom

Františkom Drblíkom

z Papradna

S láskou spomínajú synovia a dcéry s rodinami

- Kúpim harmoniku Heligónku 3-4 hlasnú v dobrom stave. Tel. 4393 633
- Kúpim pianovú harmoniku 120-basovú v dobrom stave. Tel. 4393 581
- Predám elektrický bojler zn. TATRAMAT 100 L, málo používaný. Tel. 0908 625 154
- Predám plynový sporák aj s plynovými bombami. Tel. 0907 741 428
- Predám paplón, vankúš a vankúšik z ovčieho rúna na dvojpostel. Adresa v redakcii

HypoPôžička

Nízke úroky ako hypotéka
Jednoduché vybavenie ako pôžička
0915 800 771

Vitamíny

Vitamíny rozpustné v tukoch sú A, D, E a K. Vitamín A sme si predstavili v prechádzajúcich číslach a teraz pokračujeme zvyšnými vitamínmi rozpustnými v tukoch

Vitamín D

Zdroje: rybí tuk a pečeň, vajcia, tuniak, losos, sardinky, mlieko; vitamín D sa tvorí pôsobením ultrafialového žiarenia aj v koži

Význam v organizme: nenahraditeľný na vstrebávanie vápnika a fosforu, nevyhnutný na tvorbu kostí a zubov.

Príznaky nedostatku: svalová slabosť a svalové napätie, mäknotie kostí, zlomeniny. U detí vedie k deformáciám kostry

Príznaky predávkovania: vysoké hodnoty vápnika v krvi vedú k ukladaniu vápnika a nenapraviteľnému poškodeniu mäkkých tkanív, ako srdca, pľúc a obličiek

Vitamín E

Zdroje: rastlinné oleje, pšeničné klíčky, orechy, semenka a umelý tuk, hlávková zelenina

Význam v organizme: spomaľuje proces starnutia buniek a tkanív, je významný pri premene bielkovín, cukrov a tukov. Je dôležitý antioxidant, ktorý chráni organizmus pred škodlivým pôsobením voľných radikálov. Podporuje tvorbu červených krviniek, má priaznivý účinok na nervovú sústavu a cievy.

Príznaky nedostatku: iba u ľudí s neschopnosťou vstrebávať tuk a nedonosených detí; zníženie počtu červených krviniek

Príznaky predávkovania: nie je prívetivý toxický, ale vysoké dávky môžu spôsobiť nedostatok vitamínu K.

MS FOTO - VIDEO

Dom služieb - Štúrova ul. Považská Bystrica

Farebné foto do 1 h

po - pia 8 - 16.30, tel. 0905 382 764

- Predám nový keramický sporák, rozmery 85 x 45 x 45 cm 0904/913 284

Sklenárstvo

RAMGLASS

ponúka služby v Papradne každý prvý štvrtok v mesiaci

a v Považskej Bystrici na Hviezdoslavovej ulici (za pasovým PZ)

po - pia: 7.30 - 16.00

ZASKLIEVANIE OKIEN, DVERÍ

dvojsklom, trojsklom (aj u zákazníka)

RÁMOVANIE OBRAZOV

Tel. 042/432 08 98
432 16 59 aj fax
0903 509 941

Na prízemí OcÚ
je schránka pre vaše príspevky, námety a inzerciu do Polazníka. Dúfame, že sa zaplní už do budúcich novín.

Inzeráty pre občanov

v novinách **Polazník**

sú **zdarma**

(dajte ich do schránky na OÚ),

pre podnikateľské subjekty

10 Sk/cm²

V prípade potreby je možný kontakt so starostom obce v pracovnej dobe

od 7 - 15.30 h,
mimo pracovnej doby
tel. 0907 741 428

Invázne rastliny

Nepestujme ich, ale likvidujme

O inváznych rastlinách sme sa už raz zmienili a to v príspevku z roku 2003 - Ochrana prírody v CHKO, v ktorom sme upozornili, že podľa zákona NR SR č.543/2002 Zb. O ochrane prírody a krajiny, je tieto rastliny pestovať a rozmnožovať zakázané.

V poslednom období týmito nepôvodným druhom, ktoré sa k nám dostali v minulosti najmä z Ázie a Ameriky ako okrasné, prípadne medonosné rastliny, venuje odborná botanická verejnosť stále väčšiu pozornosť. Mnohé z nich čoraz rýchlejšie a intenzívnejšie osídľujú a zabíjajú rozsiahle plochy, nielen v mestách, ale aj vo voľnej prírode. Svojím inváznym správaním vážne ohrozujú naše pôvodné druhy rastlín, pretože ich vytláčajú zo svojich stanovišť. Preto sa problematika týchto druhov netýka už len špecialistov - botanikov, pracovníkov ochrany prírody, či vedeckých ústavov, ale nás všetkých.

Mnohé z nich sa nachádzajú v našom okolí, na poliach, pozdĺž tokov a ciest, iné nevedomky pestujeme v našich záhradkách. Napr. **bořevník obrovský**, ktorý nielen ohrozuje pôvodné rastliny, ale pri kontakte s ním dochádza k vážnym zdravotným problémom, rozsiahlu čiernu skládku odpadu na začiatku Medvedskej doliny úplne zakryl behom krátkej doby **pohánkovec japonský**, pozdĺž ciest a tokov vidíme rýchlo rozrastať sa **netýkavku žľaznatú**, v záhradkách pestujeme **zlatobyľ obrovskú** a **lupínu mnoholístú** a mnohé iné, ktoré nachádzame vo voľnej prírode.

Aj keď sa s nimi stretávame a možno sme si aj všimli ich rýchle a nekontrolovateľné rozmnožovanie, mnohé nepoznáme a preto farebné vyobrazenie takmer všetkých týchto rastlín a drevín uverejňujeme v skrinke Kružku priateľov prírody pred Obecným úradom.

Ako Papradňani osídľovali južné Slovensko

Južné Slovensko. Nížina. Krajina chleba a vína. A slnko tak má rado túto úrodnú zem pri Dunaji. Celé letné obdobie ju kúpe vo svojich blahodarných lúčoch. Najkrajšia je v čase, keď široké pšeničné lány ovisnú ťažkými klasmi zrna a zlatozlté panny slnečnice obracajú svoje hlávky za slniečkom. Keď aj kukuričné polia dávajú svojim plodom farbu zlata. Vtedy, práve vtedy, je táto naša zem najkrajšia. Keď ňou v tom čase cestujem zdá sa mi, že sa nachádzam v rozprávkovom svete v zlatnej krajine. A je to naša prastará slovenská zem. Už dávno pred príchodom maďarských Nomádov, ktorí prišli od Uralu, ju obrábali naši predkovia, dávni roľníci, Sloveni. A dodnes túto zem obrábajú a zveľadujú potomkovia Slovenov – Slováci spolu s tými, čo sem prišli neskôr a tu sa usadili.

Vábna zem

Je to zem vábna najmä pre tých, ktorí sa najviac priatelia s matičkou zemou a svet ich nazýva roľníkmi.

Všeličo prežila táto zem v minulom tisícročí. Zmocnili sa jej uhorkári, kniežatá, grófi, baróni a bohatí statkári.

Sami na nej hrdku na hrdku nepreložili. Ale bohatli z nej. Nechali si tu stavať majery, dvory, sady. Lacnú prácu im vykonávali břeši, bezzemkovia a sezónni robotníci z Horniakov.

Až po Prvej svetovej vojne prišla čiastočná pozemková reforma. mnohé pánske majere boli rozparcelované. Vzniklo tu dosť veľa nových roľníckych osád a menších obcí. V nich sa usadili kolonisti z hornatých oblastí Slovenska.

Druhá vlna

Druhá vlna osídľovania južného Slovenska pokračovala r. 1946. Poverenie poľnohospodárstva skonfiškovovalo viaceré veľkostatky na južnom Slovensku a prideliť ich do vlastníctva rodinám z Horniakov. Tak vznikali ďalšie slovenské osady v tejto oblasti Slovenska.

Do tohto osídľovania sa zapojilo i mnoho rodín z našej obce. Ako vieme Papradno bolo už od najstarších čias roľníckou osadou – dedinou. Ale roľníckej pôdy bolo tu vždy málo. V katastri obce sú väčšinou hory, kopce, hlboké doliny, strmé stránne, na poľnohospodárstvo nevhodné. Iba v dolnej časti chotára okolo intravilánu nachádza sa niekoľko hektárov lepšej pôdy súčasne na poľnohospodárstvo. Táto pôda bola však rozdelená na tisícky parciel. Tých roľníkov, ktorí vlastnili nad tri štyri hektáre zeme bolo len zopár a boli považovaní za bohatších a zámožných gazdov. Čiže to boli tí lepší. Ostatní, prevažná väčšina, vlastnili pol hektára alebo ani toľko. Drobné šviky poľíčkoch nemohli užiť početné rodiny. Obec Papradno bola už niekoľko storočí prefundnená. Preto chudobní ľudia drobnomajitelia hľadali chlieb v širom svete. Chodili na sezónne práce

na pánske majere. Na žatvy, k repe, na kopanie zemiakov i na celý rok. Prešli takmer celé Uhorsko. Chodili až do Bábky, za Blatné jazero, na Zemplín ba aj do Prajskej (Sliezsko) a do Čiech. Obrábali cudziu zem a tak túžili mať svoju vlastnú.

Z osady obec

Niektorí odišli do USA a Kanady a tam si kúpili farmy. Po I. i II. svetovej vojne naskytli sa nové príležitosti, keď sa na juhu Slovenska dala získať robotným ľudom pôda do vlastníctva. Okrem iných slovenských osád bola na rovinách neďaleko Galanty založená v r. 1921-1930 nová kolónia, ktorú nazvali menom nášho národného hrdinu Štefánikovo.

Ako uvádza Miroslav Košťany vo svojej knižočke „Cesta za chlebo“ vydané v Galante r. 1971, usídlilo sa v Štefánikove 45 rodín z trinástich považských obcí. Boli rozparcelované majere Korog-szegmajor, Fakopusta, Palovce. Po roku 1945 sa osada stala samostatnou obcou. R. 1948 mala 305 obyvateľov. Rozparcelované majetky patrili predtým grófovi Esterházy. Ale noví majitelia, ktorí ťažko nadobudli túto zem a boli dlho zadlžení sa z nej po roku 1945 už dlho netešili. V roku 1949 bolo tu založené JRD. R. 1960 samostatnosť obce bola zrušená. Pričlenili ju ku Galante a názov Štefánikovo nahradili menom Javorinka (tak sa nazýva aj jeden kopec nad Papradnom).

Celá polovica obyvateľov osady Štefánikovo pochádzala z papradňanskej doliny. Z Papradna 15 rodín, z Brvnísta 8 rodín.

Z Papradna sú to: Balušík F.J., Balušík F., Štefan, Balušík H., Štefan, Balušík K.Ján, Balušík Peter, Bundzík Adam, Bašo Gašpar, Hončík Filip, Jurkemík Imrich, Levčík Ondrej, Michalík Karol, Strašík V.Ján, Turčík T.Jozef, Zboran S.Ján, Žilínčík Jozef. Čiže Papradňani tam tvorili celú tretinu. Ich potomkovia žijú v Javorinke dodnes. Mnohí radi navštevujú Papradno domov svojich otcov a dedov.

Niektoré rodiny z Papradna sa presťahovali po prvej vojne i do iných juhoslovenských dedín, ale len jednotlivci. Napríklad do Senca a inde.

Petrov dvor

Po roku 1945 zakladali Papradňani na juhu ďalšie kolónie. V obci Dubník prvý zvaný Čúz na dvore Peterház – Petrov dvor sa usadilo 20 rodín.

Majer, ktorý mal vyše 200 ha pôdy vlastnil prv statkár Kesztyer. Tento v r. 1945 údajne utiekol do Švédska a tam bez potomkov umrel. Pôda mu bola skonfiškovaná a rozdelená našim roľníkmi. Dvadsať rodín tu malo v roku 1946 pridelené stavebné pozemky a ornú pôdu. Po 10 a viac hektárov. Mala tu vzniknúť nová slovenská kolónia. Všetky rodiny sa sem presťahovali, ubytovali sa v budovách majera, mnohí dočasne i v maštaliach. Začali pridelenú pôdu obrábať a plánovali postaviť si nové domky a hospodárske budovy, lebo tu chceli mať nový domov.

Boli to tieto rodiny:

A.Meliš, J. Slivoník, J.Macháč (Urdákovci, Š.Fujaš, Bašo, J.Ganádik, V.Havajík, O.Hromádik, A.Macháč, P.Macháčová, Š. Santus, J. Brezníčan, F. Jančík, J. Jančík, J. Hojdič, G. Uhliar, V. Maliník, Bakalík, Fojtík, F. Hariš. V susedstve Petrovho dvora usadzovali sa kolonisti aj z iných dedín. Dva majery zvané Batov osídlili občania z Vrchteplie, Hradnej a Súľova. Celkom sa tu

usadilo 16 rodín. Susedný Červený majer, ktorý bol už v katastrofii Semerova obsadili rumunskí Slováci celkom 12 rodín. Štát im postavil nové domky, ako aj tým, ktorí dostali majer Batov. Tak sa bývalé pánske majery menili na malé roľnícke osady – kolónie.

Na našom Petrovom dvore bola päťtriedna základná škola, do ktorej chodili žiaci zo všetkých okolitých majerov. Len nová osada tu už nestihla vyrásť. Prišiel rok 1948. Nový systém pre roľníkov bol nepriaznivý. V roku 1950 založili v Dubníku pri Nových Zámkoch jedno z prvých JRD na Slovensku. Roľníci – kolonisti prišli o pôdu a nemohli ani nasmeli si na stavebných pozemkoch budovať domky.

Stali sa obyčajnými socialistickými birošmi. Lákavé, ale klamné heslo „Pôda patrí tým, čo na nej pracujú“, prestalo platiť, lebo všetku pôdu prevzal družstevný monopol.

Tak zanikla nádej, že na Petrovom dvore vznikne malé Papradno. 117 ľudí z Papradna, ktorí na Petrovom dvore chceli mať nový domov sa rozutekali na všetky strany sveta. Mnohí sa vysťahovali do Čiech, niektorí do iných dedín a miest na Slovensku. Väčšina sa však vrátila do rodnej obce pod Javorníkmi.

A Petrov dvor spustol ako i ostatné slovenské kolónie v okolí. Veru socializmus nám Slovákom nedoprial.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Štefan Meliš

Nestratíme sa!

Naše, papradňianske nárečie je pekné a ľubozvučné. Rodičia sa nám v ňom prihovárli od malička, a tak je pre nás, tu žijúcich úplne prirodzené. Spomína na časy, keď sme boli ešte deti. Otec prišiel ráno do detskej izby, zdvihol perinu, chytil ma za palec na nohe a zakríčal – tvrdý palec, vyscac! To bolo namiesto budičky.

Dnes je už iná doba. Musíme sa prispôbiť modernému trendom. Kto pracuje napríklad v Považskej Bystrici, v práci hovorí spisovne. Akonáhle príde domov, hneď sa vráti k tomu, čo je srdcu blízke, k papradňianskemu nárečiu.

Moju päťročnú dcéru som raz zobrala do práce. Cestou sľúbila, že bude rozprávať pekné spisovne a nie po dedinsky. Po príchode do nového prostredia, plného všakovakých zaujímavých vecí, na svoj sľub rýchlo zabudla. Kolegyňa sa jej opýtala, čo dostala pod viačičný stromček. Ona odpovedala: „Tom a džery.“

Na ďalšiu otázku, či bol plyšový, okamžite vyhlkala:

„Čeby, na kazete!“ Veľmi ma to zamrzelo. Ale moju dcéru nie, tá sa naopak rozhovorila po našom, až sa tak prášilo. Moje napomenutie prečo nevraví spisovne okomentovala slovami:

„Já mám dzieravý zub a mne sa to nedá.“

Mojej kolegyni sa to tak zapáčilo, že niektoré slová začala bežne hovoriť nárečím. A dnes, s odstupom času som rada, že naše nárečie sa ani v Bystrici nestratí.

-ik-

Prechádzka papradnianskými pohostinstvami

Papradno je dedina
vrškami ozdobená,
sú malé izbice
staré drevenice
je však aj vynovená.

Zoberme to hneď z kraja.
Keď sme tu chlapi traja
prejdeme cez Luhý
úsek nie tak dlhý
prídeme hneď do „RAJA“.

Dáme si občerstvenie
príde vhod posedenie
piva aj za vedro
donesie vám „Kedro“
ak máš na zaplachtenie.

Z RAJA cez most odbočka
doľava podľa „Pračka“
tam čo býva „Krocel“
je nový GRUNT hotel,
má ho Hanka Benička.

Zásluhou pani Hanky
je pekný z každej stránky
stavba dosť nákladná
je pýchou Papradna
spravila ho z Rajčanky.

Do GRUNTU najviac láka
každého návštevníka
dobré pohostenie,
tiež ubytovanie
aj AGRO-TURISTIKA.

Z Gruntu hore cestičkú,
popred Viliamu Mihačku
kde cesta zatáča,
na most pred Lukáča
navštívime krčmičku.

Keby bol plat ministra,
zájst si tak aj do Bistra
tam nám do kališka uleje
Daniška
jak chceš, aj do kanistra..

Podnik je tak stavaný,
napoly rozdelený,
pre fajčiarov, aj nefajčiarov
každý je tam spokojný.

Kto sa v Bistre zastaví,
dobré sa tam zabaví
vypíť do gurážu, zajest gulášu
Ivan vám ho pripraví.

Kedysi krčmička len,
pre istých nocľahareň,
jedni tam chľastali,
iní len driemali,
bola tam aj kolkáraň.

Schádzali sa tam party,
mascievali tam karty,
niekde u stolika hrali aj žolíka,
robili pritom žarty.

Iba tie staršie spolky,
obsadili si stolky
v krčme u „TALDZÍKA“,
nezniesli mladíka,
iba tak stavať kolký.

Predtým len krčma tesná,
potom obchod aj Vesna,
otváracia doba, to bola
náhoda,
nebola vždycky presná.

V krčme len liehoviny,
v obchode potraviny,
ženy podprsenku, látku
aj bavlnku
kúpili u Reginy.

Vedúci sa striedali, keď
málo zarábali,
najlepší bol Janko,
nemal nikdy manko,
mladého pochovali.

Odišiel, prišiel druhý,
každý mal moc obsluhy,
niektorí pre vodku, iní do dôchodku,
napríklad Fero „Duhý“.

Nebola registračka,
ba ani kalkulačka,
len tuškú na papier, tovar
vám na halier
zrákala predavačka.

Kráčaj hore dedinou
s náladou povznesenou,
ktorý viac vypije
zájde do Lucie
na pivo s poldecinou.

Ak ti je dlhá chvíľa
šajba ta pochytila
u Jura Zborana
trebárs aj do rána
obsľuží aj „Otiľa“.

Kultúrny neobdíd
je tam vždy plno ľudí
Posedíš si v bare,
sú tam známe tváre,
tam sa nikdo nenudí.

Personál ako zlato
tí vedia ako nato.
Vybome tam varia,
príjemne sa tvária,
to ozaj stojí zato.

Uhasil si smäd i hlad,
zahneš to popred ÚRAD,
ideš podľa hlasu,
dôjdeš do „DALASU“.
Ahoj – zdraví ta kamarát.

Dost bolo už tých rumov
idem ja radšej domov,
chcel som byť gavalier,
nemám ani halier,
zahreším tristo hromov!

Som z toho celý chorý,
bolia ma aj bachory.
Len čo sa zotavím
pôjdem radšej na hory.

Len čo sa zajtra vyspím,
hneď si autobus zistím,
pôjdem pod Javorník,
snáď tam neni hájnik,
sušicu tam vypustím.

Zarezal by tam pilčík,
už otvoril „Žilínčik“,
chcem sa len potúžiť,
nechám sa obsľužiť
a som znova ako „čík“.

Len kúsok od zastávky
aj keď skromnej premávky
stojí krásny hotel,
nechýba v ňom posteľ
a dobré kuchárky.

Podnik bol otvorený,
na pohľad aj moderný,
fungoval v pohode,
patril pod ČSAD,
neskôr bol vyhorený.

Boli sme bez hotela
stratil aj majiteľa.
Urobil sa výber
prevzal ho pán Šrajber.
investoval tam veľa.

Hotel poskytnie služby
na schôdze či na družby
kedykoľvek chcete
či v zime či v lete
užiť si krásnej hudby.

Keď zima šarapatí
nečakaj kým sa strati.
Kto sa chce okúpať
a tepla si dopriať
tam sa v saune vypotí.

Hotel môže posľužiť
kto si chce vody užiť
v bazéne zaplávať
môžeš lepšie spať
aj zdravie si utužiť.

Pavol Máč

VTIPY

* Príde žena za mužom do krčmy
a pýta si od neho peniaze. Tak
sa to opakuje celý týždeň.
Prosím ťa, čo tá tvoja žena s toľ-
kými peniazmi robí? - pýta sa ho
kamarát.
A čo ja viem, ešte som jej žiadne
nedal.

* Je tá zmrzlina čerstvá? - pýta
sa hosť v cukrárni.
Samozrejme, hádam si nemyslí-
te, že ju ohrievam zo včerajška, -
urazene odpovie čašník.

* Osemdesiatročná babka roz-
práva sexuológovi:
Veru tak, o panenstvo som prišla
presne v sedemdesiatke.
A aké to bolo, keď ste už mali toľ-
ko rokov? - vyzvedá sexuológ.
Babka pokrčí ramenami a hovorí:
Keď sa to tak vezme, nič moc.
Som rada, že som sa s tým nepo-
náhala.

* Povzdychne si pán Novák:
Mať tak tie peniaze, čo som dote-
raz prepil. To by bolo pív a boro-
vičiek!

* Pán doktor, keď už mám zo-
mrieť taký mladý, mohli by ste mi
do úmrtného listu napísať, že
som zomrel na AIDS?
No, prakticky by som aj mohol,
ale prečo to chcete?
Aby mi potom chlapi nebehali za
ženou.

* Dobehe chlapík na políciu a sta-
žuje sa:
Nieko mi ukradol trabanta. Zos-
tala po ňom len plachta.
A dobre ste ju vytriasli?

Zabudnuté slová

ZARDZA	– hrdza
ZHLAVEC	– vankúš
CUKRKANDEL	– karamel
MALE	– ornamenty
KRÚŽIE	– krovie, kriky
KUNÍRUJE	– hreší
KLAJBAS	– ceruzka
KOPNO	– bez snehu
ORANGLE	– náušnice
OČAPEK	– facka
STOKANÍ	– stratí

Od Vianoc do Veľkej noci

Deň, kedy platí príslovie „Na Tri krále o krok ďalej“ je podľa kalendára našich dedov aj koncom Vianočných sviatkov a začiatkom fašiangov. Je to čas, keď sa dni začínajú predlžovať a mnohým vydaja a ženby chtivým čas slobody skracovať. Preto bolo treba do konca fašiangov svadbu stihnúť aj prasiatko zabiť, ak sa dobre vydarilo. Chladničky a mrazničky neboli, tak si museli poradiť ináč. Časť slaniny sa konzervovala so soľou a cesnakom do gelát, druhá časť a tiež mäso na Veľkú noc sa údila na povaloch, kde miesto komína bola tzv. piecka – údenie studeným dymom.

Cez vegetačné obdobie času na zvyš nebolo, lebo bolo treba na poli robiť, bačovať alebo ísť do sveta na roboty. Zato obdobie fašiangov a dlhé zimné večery nútili mládež i tých skôr narodených skracovať si dlhý čas prácou alebo zábavou. Chlapci cez deň vyvážali hnoj, chodili so saňami na drevo do hory alebo vystruhovali šindely. Ženy zasa priadli vlnu, ľan a konope, driapali perie alebo tkali. Rádio v prvej polovici minulého storočia bol pojem takmer neznámy, o televízii sa ani nechýrovalo, tak si ľudia večerami obstarávali zábavu sami ako vedeli. Na svoje si prišli hlavne výmyselníci a keď bol nápad na svete, ochotníkov na jeho uskutočnenie sa našlo vždy dosť.

Peňazí bolo málo, zábavy menej, honosné ale o to veselšie a srdečnejšie. Hrávalo sa väčšinou len v krčmách a hudba bola vždy na živo. Až po 2. svetovej vojne sa v budove zaniknutej finančnej správy pri kostole zriadil kultúrny dom. Takmer každý rok sa navičilo aj nejaké divadlo alebo estráda.

Obchovaním basy začínal 40-dňový pôst. Naše podjavorinské doliny – Papradňanská, Marikovská a Štiavnická tŕeli nesmiernu biedu, polia v nich sú málo úrodné a roboty nebolo, takže ľudia mali pôst prakticky po celý rok, ale od Popolcovej stredy ešte prísnejší. Nekonal sa svadby a o zábavu boli sa ani nesiadalo. Pôst bol pôst!

Na Kvetnú nedeľu sa svätili bahniatka a pred kostolom predávali medovníky, zvyk ktorý sa zachoval dodnes. Dievčatá chodili po máji – nosili jedľovú haluz ozdobenú mašľami a ružami, pričom spievali:

Príšol Pán Boh z jasličiek do Jeruzaléma,

k umučeniu svému, spaseniu našiemu.

Ty židovské dievky, tak ho privítali,

svoje rúcho, svoje rúcho pod nohy metali.

Kerá rúcho nemala, ratolesti lákala.

.....

Haju, haju hajček, dajce baby vajček,
na tento náš májček.

Máj zelený máj!

V niektorých domoch za to dostávali výslužku.

Cez Veľký týždeň chlapci pletli korbáče a vyrábali sikále a pukáče z bazy alebo šipa. Baza v tom čase bola vzácna, nachádzala sa len vo farskej záhrade a pri cintoríne.

Na Veľký piatok sa nesmelo nič robiť, zem hýbať, rúbať drevo a piecť, dodržiaval sa prísny pôst. Hovorilo sa, že strom zaštepnený v tento deň neprinesie radosť hospodárovi.

Varili sa dlhé šúľance – klasy, aby bola dobrá úroda obilia.

Na Bielu sobotu sa varila huspenina, piekla krúpná baba, varilo údené mäso a kto mal, upiekol si jahňa alebo kozľa. Jesť sa to však mohlo až po zaznení slávnostného Aleluja v kostole. Popoludní, v neskorších hodinách sa konal slávnostný sprievod. Zmŕtvychvstania Pána, ktorý obišiel skoro celú dedinu. Nesmeli v ňom chýbať hasiči a dychová hudba. Menšie dievčatá niesli malé podušky, na ktorých boli položené symboly ukrižovania, napr. trňová koruna, klince a iné. Chlapci niesli zástavky s výjavmi ukrižovania. Tieto sprievody boli na dlhé roky prerušované, konali sa len okolo kostola.

Večer na Veľkonočnú nedeľu poriadali hasiči tanečnú zábavu. Do tanca hrala papradňanská dychovka. Hneď po polnoci na Veľkonočný pondelok sa na nej začalo polievať. Niekoľko rokov po 2. svetovej vojne mávali hasiči aj povinný nácvik – chodili po dedine s ručnou striekačkou a polievali svoje dievčatá, ženy a známe. Hlavným bodom Veľkonočného pondelka však bol sprievod šibačiarov. Kým žil Vendel Vlčík, dokázal tieto sprievody dokonale pripraviť. Nechýbala v ňom muzika, svadobný sprievod s mladuchou a kočiarom, v ktorom bolo malé, známe pod menom Emil. O veselé príhody v sprievode nebola

Varíme na Veľký piatok

Zemiakové šúľance s makom

450 g varených pretlačených zemiakov, 200 g hladkej múky, trochu soli, 1 vajce, 120 g masla na poliatie, 120 g maku a 120 g práškoveho cukru na posypanie.

V šupe uvarené a ošúpané zemiaky pretlačíme, pridáme vajce, soľ, múku a vypracujeme hladké cesto. Na doske posypanej múkou urobíme z cesta dlhý šúľok, ktorý pokrájame na šúľance dlhé asi 2 cm a každý šúľanec ešte rukou rozšúľame. Vyvaríme vo vriacej osolenej vode, polejeme roztopeným maslom a posypeme zomletým makom a práškovým cukrom.

Zemiakové šúľance s krupicou (orechami, tvarohom) pripravujeme takisto, len namiesto maku dame 100 g krupice, ktorú upražíme na 50 g masla a zalejeme trochou vody, aby sa krupica rozpukala. Potom ju ešte pražíme, až kým nie je úplne sypká (nesmie byť hrčková). Šúľance polejeme roztopeným maslom a posypeme upraženou krupicou a práškovým cukrom.

Šúľance môžeme pripraviť aj so zomletými orechami alebo tvarohom. Ak ich pripravujeme s brndzou, nedávame cukor.

núdzu, spomínalo sa na ne dlho po Veľkej noci.

Boli pokusy o obnovenie tejto tradície, ale bez väčšieho úspechu. Nanajvýš sa v dedine ukáže nejaký sólista-šibačiar. Sprievod masiek, ktorý sa v posledných rokoch koná na konci fašiangov, nemá u nás tradíciu a preto by možno stálo na zamyslenie usporiadať ho na Veľkonočný pondelok popoludní, čím by sa obnovili u nás jedny z najkrajších a najveselších zvykov.

-ba-

„Žilinskí vlci“ v Papradne

Druhý februárový víkend (10. – 12. 2.) si hokejisti extraligovej Žiliny odskočili na krátke sústredenie do Papradna. Domovom sa im na tri dni stal agropenzión Grunt. Pobyt nebol len o kondičnej príprave, ale aj o utužovaní kolektívu pred nastávajúcimi bojmi play of. To, že „vlkom“ Papradno sedí, svedčí i fakt, že v prvom kole hravo zvládli Zvolen a postúpili medzi štyri najlepšie kolektívy T-com extraligy, čo je historicky najlepší výsledok. V čase uzávierky ich čakala Nitra a priaznivci v Papradne veria, že aj v tejto sérii budú „šterbákovci“ úspešní.

Z kalendára podujatí Klubu turistov a lyžiarov obce Papradno 2006

Apríl

- Turistika ku Kaniakovej skale a príprava na vyčistenie okolia prírodného útvaru.
- Čistenie turistických chodníkov.
- Prechod z Papradna na Podjavorník po hrebeni papradnianskeho chotára. Výber trasy na zraze pred obecným úradom.

Máj

- Spolupracovať s obecným úradom pri osadení tradičného mája pred kultúrnym domom.
- Pomôžeme pri príprave a zúčastníme sa tradičného stretnutia Moravanov a Slovákov na Javorníku – pri Troch krížoch.
- Turistika a cyklistika Podjavorník – Portáš.

Jún

- Práce na vyčistení okolia Kaniakovej skaly.
- Hrebeňom Javorníka ku Skale a do Papradna.
- Pokračovanie prác na vyčistení okolia Kaniakovej skaly.

Júl

- Čistenie okolia Kaniakovej skaly alebo iná alternatíva.
- Prechod hrebeňom Modlatín – Dúbrava – obecný úrad.
- Cyklistika Papradno – Súľov.

Futbal o týždeň neskôr

Keďže počas zimy napadlo snehu neúrekom a teploty až v ostatných dňoch vystupujú smelšie nad nulu, futbalisti budú mať pravdepodobne dlhšiu prestávku ako hovoriť žreb oblastných futbalových súťaží. Hracie plochy v našom regióne v čase písania našich novín boli väčšinou pokryté niekoľkokentimetrovou vrstvou snehu a tak zrejme oblastný futbalový zväz jarný štart odloží o týždeň, na 9. apríla. Pozývame priaznivcov našich futbalistov na jarnú odvetu, ktorá podľa rozpisu by sa mala hrať takto: (žiaci hrajú o 10.30)

16. kolo, 2. 4. o 15.30

Papradno – Brvnište

D: Papradno – Visolaje o 13.00

Ž: Tuchyňa – Papradno

17. kolo 9. 4. o 15.30

Ladce – Papradno

Tréner, budeš nám chýbať!

Správa o úmrtí trénera Milana Hochela nás nielen zarmútila, ale aj poriadne zaskočila. Pár hodín predtým sme mali plné hlavy spoločných plánov o futbale v Papradne... Bohužiaľ, dotieklo futbalové srdce v čase, keď chcel ešte toľko toho dokázať. Niekoľkoročné plány o vybudovaní kvalitného futbalového mančafu u nás razom pominuli. Dotieklo nielen futbalové srdce, ale aj srdce dobrého človeka. Aj touto cestou ti chceme za tvoju prácu poďakovať i napriek tomu, že tieto riadky si už nebudeš môcť prečítať.

S úctou TJ Žiar Papradno

Dorastenci majú voľno

Ž: Papradno – Pružina

18. kolo 16. 4. o 16.00

Papradno – Dulov

D: Papradno – Pružina o 13.30

Ž: Lysá – Papradno

19. kolo 23. 4. o 16.00

Lazy – Papradno

D: Bolešov – Papradno o 13.30

Ž: Papradno – Domaniža

20. kolo 30. 4. o 16.00

Papradno – Prejta

D: Papradno – Prejta o 13.30

Ž: Kolačín – Papradno

21. kolo 7. 5. o 16.30

Papradno – Ilava

D: Papradno – Prečín o 14.00

Ž: Papradno – Dohňany

22. kolo 14. 5. o 16.30

Pruské – Papradno

D: Pruské – Papradno o 14.00

Ž: Bolešov – Papradno

23. kolo 21. 5. o 17.00

Papradno – Horovce

Dorastenci majú voľno

Ž: Papradno – Streženice

24. kolo 28. 5. o 17.00

Udiča – Papradno

D: Košeca – Papradno o 14.30

Ž: Ladce – Papradno

25. kolo 4. 6. o 17.00

Papradno – Beluša

D: Papradno – Beluša o 14.30

Ž: P. Teplá – Papradno

26. kolo 11. 6. o 17.00

Borčice – Papradno

D: Lysá – Papradno o 14.30

Ž: Papradno – Košeca

Milan Hochel (zľava) v spoločnosti Ladislava Pajerčina.